

Sjunde roten, tomt 70

Kvarteret Nålmakaren

Nittonde roten 1637–57v

Sill (el. Post)gatan 30

Tionde roten 1657 h–70

Norra sidan öster om Östra hamnen

Anders Göstesson i Lärje

M1676 Anders i Lärje bryggare Gustavi tomtöreslängd 1670–81

Anders Gustavsson köpte 1661 Lars Larssons gård för 80 rdr.

Den 23.7.1653 rapporteras i kämnärsrätten om injurier och otidiga skällsord mellan Anders Göstesson och *Hans Mathesson*.

Anders Gustafsson omtalas som bryggare i accislängden 1655–72 och i gillesprotokollen 1663–81 (Dymling s. 12). Han var rotemästare såväl i nittonde roten 1644–57 som sedan i tionde roten. Men i resolutionsboken den 13.3.1671 skrevs det: ”Efter såsom rotemästaren Anders Gustafsson ej kan skriva, ej heller brukar något allvar uti skatternas inkrävande, alltså haver magistraten honom från samma ämbete licentierat och Simon Simonsson uti hans ställe förordnat.”

Den 4.4.1671 klagades det över att bryggaren Anders Gustafsson icke gitte (= orkade) lösa det silver och tenn, som hade pantats för hans skuld hos *Lars Jonsson Häger* (Höijer?). Den 11.4.1676 angav konceptprotokollet: ”Den man, som har wärfvet, Anders son i Lärje, Olof Andersson inkom och angav, att han haver ånyo angivit sig i Lifgardiets tjänst.”

En annan son till Anders Gustavsson klagades det över i kämnärsrätten den 9.8.1671 av tullnären vid Lilla Edet:

”Anders Gustafssons son Erik Andersson, för detta tullskrivare vid Lilla Edet, hade begivit sig därifrån utan gjord räkning för de 4 månader, som han hade uppbördens omhänder.”

Hans Simonssons hustru Britta Mattsdotter fordrade i kämnärsrätten den 12.6.1667 lön för sju års tjänst hos Anders Gustafsson och uppvisade en förteckning (memorial) över de kläder hon erhållit under dessa sju år. Anders Gustafsson sade, att han icke hade kommit överens med Britta om någon viss lön, eftersom hon vid ankomsten till honom icke var annat än ett litet barn, som knappt kunde ta hans barn ur vaggan och sköta det. För att bli kvitt henne och ”hennes otidiga överlopp” hade han på *Pres. Leioncrantz* inrådan givit henne 8 alnar lärft och 4 d kmt. *Ambjörn Simonsson* vittnade sig förleden vinter ha hört Anders Gustafsson ha lovat Britta Mattsdotter att vid skutornas ankomst vid våren erhålla spannmål.

Den 23.2.1672 vände sig Anders Gustafsson mot grannen i öster *Bengt Svensson*, som var förmyndare för *Lars (Pedersson) delevrakares* barn och krävde betalt för 1 rdr 10 öre smt, som han hade förskjutit till Lars deledragares begravning.

Det beslöts den 10.4.1686, att inventering skulle företagas i avlidne Anders Gustafssons sterbhus. Hans hus och gård skulle värderas av *Hans snickare*, *Peter målare* och *Bengt Pedersson i Boda*.

Besökaren vid lilla tullen Anders Andersson Hising

lät den 18.2.1689 lagbjuda hus och gård på Sillegatan öster åt vallen mellan Olof Ankarsmeds gård å östra och Anders Olofssons å västra, som han köpt av Anders Gustafsson Lärjes arvingar och kreditorer.

Anders Andersson Hising tycks i fortsättningen ha kallats *Anders Andersson i Lärje*, ty det är det namn, som används om honom som husägare 1691. Han pantsatte 1.6.1697 till banken sin tomt på Sillgatan mellan Mäster Måns skomakares hus i väster och Olof ankarsmeds hus i öster (AIIb:4). – En Anders i Lärje. om det nu kan vara Anders Andersson Hising, vände sig i rätten den 31.4.1689 genom sin hustru Annika Rolufsdotter mot *Anders båtekarls hustru Kerstin Svensdotter*. Anders Andersson Hising sålde för 150 rdr kurant gård mellan Måns skomakare i väster och Anders Olofsson ankarsmed i öster till

bagaren Lars Olofsson (Dahl) den yngre (också kallad Lars Olofsson junior)

Denne erhöll uppbud den 14.10.1704 och fasta den 13.3.1705. Troligen är han identisk med den Lars bakaregesäll, som betalade för hemmavigning i Gustavi församling den 1.5.1697. 1710 ägde Lars bagare junior gården men 1715 omtalas hans änka Elsa Andersdotter.

Tomten värderades till 120 d smt, husen till 400 och lösejendomen till 260 d smt

Elsa Andersdotter hade 1717 *gesällen Petter Hallström*, ”gossen” *Anders Gustafsson* och pigan Anna Eriksdotter. 1725–30 var sonen *Jan Dahl* vuxen nog att fungera som moderns gesäll. 1732 har hon *gesällen Jonas Dahlman*, 1734 kallas hon fattig. Bakareänkan Elsa Dahl omtalas som fordringsägare i *stadsfiskal Herenborgs sterbhus* 1736.

Elsa Andersdotters måg

lantmätaren Torsten Lohm

(gift Maria Dahl) bodde redan 1725 i gården. Han var son till en lantmätare i Österbotten, avlade examen 1721 och blev ordinarie lantmätare i Göteborgs och Bohus län 1732. I Göteborg tjänstgjorde han som justerare. Under svärmoderns sista år hjälpte han henne ekonomiskt, varför hon den 13.7.1739 pantsatte gården till honom. Kort därefter övertog han gården. Han avled 1746. Maria Dahl hade avlidit fyra månader före maken. En lång lista över instrument åtföljer bouppteckningen den 7.6.1746. Utom denna gård 7.70 ägde man också en liten trädgård i Östra Haga, värd 150 d smt. *Bagaren Nicolaus Kollberg* hade under uppteckningen av lantmätare Torsten Lohms egendom fungerat som förmyndare för Lohms omyndige son *Wilhelm Lohm* liksom för den ogifta dottern men överlät detta förmynderskap åt deras svåger *lantmätaren Sam Anthelius*, vilken liksom sin svåger *lantmätaren Georg Embring* (född 1722, död 1776, gift *Sofia Lohm*, född 1726, död 1768) var stadsjusterare i Göteborg. (Se också 1.22, kvarteret Larmtrumman.)

1746 såldes gården mellan handlanden Olof Ahlmarck i öster och Gustaf Mellberg i väster till

bagaren Anders Dahlgren

som pantsatte den samma år den 7 oktober. Den köpta gården var försedd med en liten inmurad kittel om tre spänners storlek och eldstäder i alla rummen. Bagaren Anders Dahlgren fick burskap 11.9.1733. Hans första hustru var Bengta Schånberg, vars styvmor var *Rangela Schånberg* och halvbror var *tobaksspinnare Olof Schånberg*. Omkring 1744 gifte han om sig med Catharina Hising, som övertog gården efter hans död (bou 13.6.1763). Den värderades i bouppteckningen till 2126.16 d smt. Catarina Dahlgren klagade i brev till magistraten den 7.12.1764 (EIIb:109) över

att hon hade pålagts inkvartering av två gifta karlar med familjer – en gift karl kunde räcka, ansåg hon.

Martin Holterman klagade inför magistraten våren 1770 (EIIb:141, 2.4.1770) över att det var ganska lång tid sedan han hos bagaren Nicolaus Berg och hustru Catarina Dahlgren sökt betalning för sin återstående fordran 582 d 14 öre. Catarina Dahlgren hade på grund av sin ålderdom funnit sig alldeles oförmögen att som sig bör driva sin verkstad och näring här i staden, varför hon hade slutit kontrakt med bagaremästare Berg om bl.a. sin på Sillgatan belägna hus och gård liksom om all hennes lösegendom, bageriverkstad etc. I gengäld skulle Nicolaus Berg betala alla hennes skulder – cirka 4 000 d smt.

Slutet blev auktion – den 9.7.1771 såldes bagaremästare Nicolaus Bergs på Sillgatan belägna hus och gård, värderad till 1 800 d smt, till slaktare Lars Norman för 711 d smt.

Gården fortsatte – eller rättare sagt återgick till – att vara bagaregård. 1785 kallas gården handelsman Olof Wästerlings hus – där bodde *bagaren Lars Skarin*.

1790 hade gården övertagits av bagaren Börge Holm, som också den 16.4.1792 uppbjöd 7.71.

Handskmakare Peter Gustaf Fagerström köpte båda fastigheterna, som han uppbjöd den 24.4.1797. Han var innehavare av 7.70 år 1800. År 1807 betecknas gården som avlidne krögaren Nils Sjöbergs arvingars hus.

Senare uppbud av 7.70

urfabrikör Petter Wickström	13.4.1812
läderhandlare Luigi Ghini	21.9.1835
mamsell Louise Ghini	9.11.1857